

**นโยบายการจัดการเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยง: การศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทย
Pet Nuisance Management Policy: A Comparative Study Between
People's Republic of China and Thailand**

**กัว มินรู่ย
Gou Minrui**

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการเลี้ยงสัตว์เลี้ยงในเขตเมืองเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัญหาที่เกิดจากสัตว์เลี้ยง เช่น มลภาวะทางเสียง มลภาวะจากมูลสัตว์ สัตว์เลี้ยงทำอันตรายต่อผู้คนและการแพร่กระจายของเชื้อโรค ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขอนามัยของประชาชนและเสถียรภาพทางสังคม บทความนี้ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อวิเคราะห์และอภิปรายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างนโยบายการจัดการปัญหาที่เกิดจากสัตว์เลี้ยงของสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทยโดยศึกษาผ่านมุมมองของกฎหมายระดับชาติและข้อบังคับระดับท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่านโยบายของทั้งสองประเทศให้ความสำคัญกับสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน และเน้นความรับผิดชอบหลักของเจ้าของสัตว์เลี้ยง อย่างไรก็ตาม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระบบกฎหมายลำดับชั้นการบังคับใช้กฎหมาย บทลงโทษ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สาธารณรัฐประชาชนจีนใช้รูปแบบ “รัฐบาลกลางกำหนดหลักการ เพื่อเป็นบรรทัดฐาน ส่วนรัฐบาลท้องถิ่นกำหนดกฎระเบียบเพื่อนำไปปฏิบัติ” โดยอาศัยระบบการบริหารและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการที่ดียิ่งขึ้น ในทางกลับกัน ประเทศไทยใช้รูปแบบ “กฎหมายอาญากำหนดหลักการเบื้องต้น บุณะการร่วมกับข้อบังคับ” โดยหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจและเน้นการแก้ไขต้นเหตุของปัญหา การวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เพื่อศึกษาประกอบการปรับปรุงนโยบายการจัดการปัญหาการรบกวนจากสัตว์เลี้ยงในทั้งสองประเทศและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและถูกสุขอนามัยระหว่างมนุษย์และสัตว์เลี้ยงได้

คำสำคัญ: ความรำคาญจากสัตว์เลี้ยง; สาธารณสุข; การเปรียบเทียบนโยบาย

ABSTRACT

Currently, the number of pets in urban areas is increasing rapidly. Problems arising from pets, such as noise pollution, animal waste pollution, harm to people, and the spread of diseases, impact the environment, public health, and social stability. This qualitative study analyzes and discusses the similarities and differences between pet-related management policies in People's Republic of China and Thailand, examining them through the lens of national and local laws and regulations. The findings indicate that both countries prioritize public health and safety and emphasize the primary responsibility of pet owners. However, significant differences exist in their legal systems, enforcement hierarchies, penalties, and the application of digital technology. People's Republic of China employs a "central government

sets principles as norms, local governments set regulations for implementation" model, utilizing administrative systems and digital technology for improved management. Conversely, Thailand uses a "criminal law establishes fundamental principles, integrated with regulations" model, where local governments have decision-making power and focus on addressing the root causes of problems. This research can be used to improve pet-related management policies in both countries and promote peaceful and hygienic coexistence between humans and pets.

Keywords: Pet nuisance; Public health; Policy comparison

ที่มาและความสำคัญ

ด้วยการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงความต้องการทางจิตวิทยาที่เปลี่ยนแปลงไป การเลี้ยงสัตว์เลี้ยงจึงเป็นที่นิยมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของจำนวนสัตว์เลี้ยงก็ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การถ่ายปัสสาวะและมูลสัตว์ในพื้นที่สาธารณะ การส่งเสียงดังรบกวน การแพร่กระจายของโรค และการบาดเจ็บ โดยเฉพาะในเขตเมืองที่มีประชากรหนาแน่น สัตว์เลี้ยงที่ได้รับการดูแลไม่เหมาะสมกลายเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคติดต่อ เช่น โรคพิษสุนัขบ้าและโรคติดเชื้อราในแมว และการเลี้ยงสัตว์เลี้ยงที่ไม่ถูกสุขอนามัยก็อาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ (กรมปศุสัตว์, 2564)

ในฐานะประเทศที่มีบทบาทสำคัญในทวีปเอเชีย ทั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทยต่างเผชิญกับความท้าทายในการจัดการที่เกิดจากการเติบโตอย่างรวดเร็วของการเลี้ยงสัตว์เลี้ยง แต่เนื่องจากความแตกต่างในระบบการเมืองและระดับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ทั้งสองประเทศมีนโยบายที่แตกต่างกัน งานวิจัยที่มีอยู่ส่วนใหญ่เน้นไปที่ยุโรปและสหรัฐอเมริกา หรือประเทศใดประเทศหนึ่งเพียงประเทศเดียว ขาดการเปรียบเทียบเชิงลึกระหว่างประเทศในเอเชียที่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันแต่มีระบบการเมืองที่แตกต่างกัน ดังนั้น บทความนี้จึงใช้แนวนโยบายการจัดการปัญหาการรบกวนจากสัตว์เลี้ยงของสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทยเป็นตัวอย่าง เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง วิเคราะห์สาเหตุ และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายมุมมองการวิจัยด้านนโยบายสาธารณะเชิงเปรียบเทียบ และเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับประเทศในเอเชียในการกำหนดนโยบายการจัดการสัตว์เลี้ยง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายของเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบนโยบายของเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยงระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ แหล่งข้อมูลหลักประกอบด้วยกฎหมาย ข้อบังคับ เอกสารนโยบาย สถิติจากหน่วยงานที่เปิดเผยต่อสาธารณะ และเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องจากรัฐบาลกลางและส่วนปกครองท้องถิ่นของสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทย ในส่วนของกรณีศึกษา เพื่อให้เกิดความครอบคลุมและมีข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ งานวิจัยนี้จึงเลือกเมืองที่มีลักษณะแตกต่างกันสองประเภทจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทยมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยพิจารณาจากสถานะการบริหาร ขนาดเมือง และลักษณะเฉพาะของภูมิภาค:

1. การเปรียบเทียบระหว่างเมืองศูนย์กลางระดับชาติและเขตบริหารพิเศษ: การเปรียบเทียบนี้เป็นการนำเมืองเทศบาลนครทั้งสี่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เทียนจิน และฉงชิ่ง และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงและมาเก๊ามาเปรียบเทียบกับกรุงเทพฯ เมืองหลวงของประเทศไทยและเขตบริหารพิเศษพัตยา เมืองเหล่านี้นล้วนเป็นศูนย์กลางทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาคที่มีสถานะพิเศษในประเทศของตนและนโยบายที่กำหนด จากหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในเมืองเหล่านี้นล้วนมีผลในเชิงปฏิบัติ

2. การเปรียบเทียบเมืองตัวอย่างในภูมิภาค: ในส่วนนี้จะเปรียบเทียบเมืองหลวงของสามมณฑลในสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ กุ้ยหยาง ฝูโจว และจีหนาน กับจังหวัดในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย ได้แก่ เชียงใหม่และลำพูน ทั้งสองจังหวัดถือเป็นตัวแทนจังหวัดในส่วนภูมิภาคของไทยและนโยบายของจังหวัดเหล่านี้นสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทั่วไปของการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าระบบกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการสัตว์เลี้ยงของสาธารณรัฐประชาชนจีนยังขาดกฎหมายระดับชาติที่เป็นเอกภาพ โดยอาศัยบทบัญญัติที่กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับเป็นหลักในการสร้างกรอบพื้นฐาน เช่น กฎหมายป้องกันโรคระบาดในสัตว์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดให้สุนัขต้องฉีดวัคซีน ต้องผูกสายจูง และต้องติดแท็กเพื่อระบุตัว พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษที่เกี่ยวข้องประมวลกฎหมายแพ่งแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Civil Code of the People's Republic of China [CCPRC], 2020) มีการชี้แจงหลักการชดเชยความเสียหายที่เกิดจากสัตว์ ในระดับท้องถิ่นนั้นได้มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับเฉพาะสำหรับ การจัดการสุนัขโดยอิงตามกฎหมายระดับชาติ (Pet Industry White Paper of China [PIWPC], 2025) เมื่อปี 2023 พบว่า มีจำนวนข้อบังคับที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 258 ฉบับ แม้ว่าข้อบังคับระดับท้องถิ่นจะแตกต่างกันในเรื่องการเน้นย้ำการห้ามเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์อันตราย การจำกัดจำนวนสุนัขที่สามารถเลี้ยงได้ การลงทะเบียนและการฉีดวัคซีน และความรับผิดชอบของหน่วยงาน แต่มีเป้าหมายในการควบคุมเหมือนกัน การศึกษาครั้งนี้เลือกเก้าภูมิภาค ได้แก่ ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ ฉงชิ่ง เทียนจิน กุ้ยหยาง ฝูโจว จีหนาน และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า เป็นกรณีศึกษา

ในส่วนของประเทศไทยนั้น จากการศึกษาพบว่า ยังขาดกฎหมายระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการรบกวนจากสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะ แต่ได้จัดตั้งระบบการจัดการผ่านชุดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข การปกป้องสิ่งแวดล้อม และการกำหนดความผิดทางอาญาและการชดเชยทางแพ่ง ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสาธารณสุข พระราชบัญญัติความสะอาดและระเบียบแห่งชาติ และประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางอาญาทางแพ่งที่เกิดจากการรบกวนจากสัตว์เลี้ยง ในระดับท้องถิ่น แต่ละจังหวัดสามารถกำหนดกฎระเบียบการจัดการเฉพาะภายใต้ขอบเขตของตนโดยอิงจากกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น กฎระเบียบเหล่านี้นักบรรจุอยู่ในข้อบังคับท้องถิ่นเกี่ยวกับการครอบครองหรือการปล่อยสัตว์ เนื่องจากเนื้อหาของข้อบังคับในจังหวัดต่างๆ มีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ จึงได้เลือกกรุงเทพฯ พัตยา เชียงใหม่ และลำพูน เป็นพื้นที่ตัวอย่างสำหรับการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทย

งานวิจัยนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกคือการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทย ด้านนโยบายการจัดการเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยงในระดับประเทศ ส่วนที่สองคือการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างระเบียบ

ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยงในเมืองระดับท้องถิ่นในเมืองที่เป็นกรณีศึกษาในทั้งสองประเทศ

1. ความเหมือนด้านนโยบายระดับประเทศ

1.1 ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กฎหมายควบคุมสัตว์เลี้ยง : กฎหมายควบคุมสัตว์เลี้ยงของทั้งสองประเทศมีวัตถุประสงค์หลักที่สอดคล้องและมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มุ่งเน้นการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่อาจแพร่กระจายจากสัตว์สู่มนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคพิษสุนัขบ้า ควบคู่ไปกับการคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน การรักษาความสะอาดและสภาพแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ ตลอดจนการลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนอันเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความเสถียรภาพในสังคม

1.2 การเน้นย้ำความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์: ทั้งสองประเทศได้กำหนดหลักการว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์เลี้ยงเป็นผู้รับผิดชอบหลัก มาตรา 1245 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน (CCPRC, 2020) และมาตรา 433 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, ม.ป.ป.) ต่างระบุว่าเจ้าของต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายที่เกิดจากสัตว์เลี้ยงภายใต้การดูแลของตน

1.3 การบูรณาการลงโทษทั้งทางแพ่งและอาญา : ทั้งสองประเทศใช้มาตรการลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาควบคู่กัน โดยมีการกำหนดให้ลงโทษด้วยการกำหนดอัตราค่าปรับและมาตรการอื่นๆ ในการลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย มาตรา 92 ของกฎหมายป้องกันโรคระบาดสัตว์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้บัญญัติโทษปรับสำหรับเจ้าของสัตว์เลี้ยงที่ละเลยการฉีดวัคซีนให้สัตว์เลี้ยง (Animal Epidemic Prevention Law [AEPL], 2021) นอกจากนี้ กฎหมายอาญา (Public Security Administration Punishments Law [PSAPL], 2012) ของสาธารณรัฐประชาชนจีนยังได้กำหนดอัตราค่าปรับที่สอดคล้องกับพฤติกรรมอันก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญจากสัตว์เลี้ยงไว้เป็นการเฉพาะอีกด้วย สำหรับประเทศไทย มาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535, 2535) กำหนดโทษปรับในอัตราสูงสุดไม่เกินหนึ่งพันบาท ในขณะที่บทบัญญัติหลายมาตราในประมวลกฎหมายอาญาเปิดช่องให้ศาลมีอำนาจในการพิจารณาโทษทั้งในรูปแบบของการปรับและการจำคุกให้เหมาะสมต่อการกระทำความผิดเป็นรายกรณี

2. ความแตกต่างด้านนโยบายระดับประเทศ

2.1 การกำหนดนิยามของคำว่า “เหตุรำคาญ”: กฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่ได้กำหนดให้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนต้องอาศัยการตีความตามท้องถิ่นหรือบทบัญญัติทั่วไปในกฎหมายว่าด้วยการลงโทษทางปกครอง ในทางตรงกันข้าม มาตรา 25 ของ พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (พ.ร.บ.การสาธารณสุขฯ, 2535) ของประเทศไทย ได้กำหนดนิยามคำว่า “เหตุรำคาญ” ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งถือเป็นบรรทัดฐานที่ชัดเจนสำหรับการบังคับใช้กฎหมาย

2.2 ความแตกต่างด้านระบบกฎหมายและลำดับชั้น: สาธารณรัฐประชาชนจีนใช้รูปแบบ รัฐบาลกลางกำหนดหลักการเพื่อเป็นบรรทัดฐาน ส่วนรัฐบาลท้องถิ่นกำหนดกฎระเบียบเพื่อนำไปปฏิบัติ” กฎหมายระดับชาติเป็นบรรทัดฐานเพื่อกำหนดกรอบการทำงาน ในขณะเดียวกัน รัฐบาลท้องถิ่นก็มีหน้าที่กำหนดมาตรการจัดการที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปปฏิบัติ ส่งผลให้นโยบายในระดับประเทศและท้องถิ่นนั้นแยกออกจากกัน ในทางกลับกันไทยใช้รูปแบบ “กฎหมายอาญากำหนดหลักการเบื้องต้น บูรณาการร่วมกับข้อบังคับ” กฎหมายระดับชาติหลายฉบับกำหนดข้อห้ามเฉพาะเจาะจงโดยตรง และกฎหมายอาญาเข้ามามีบทบาทอย่างลึกซึ้ง โดยกำหนดให้การกระทำที่เป็นการคุกคามหลายประการนับเป็นความผิดที่ต้องรับโทษทางอาญา

2.3 ลักษณะและความรุนแรงของบทลงโทษ: ในสาธารณรัฐประชาชนจีน มีการกำหนดบทลงโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่ง แต่ในทางปฏิบัติจริงนั้น ใช้การลงโทษทางแพ่งโดยให้ชดเชยค่าเสียหายและปรับเงินเป็นหลัก มีการบังคับลงโทษในทางอาญาเป็นส่วนน้อย แต่ในทางตรงกันข้าม ประเทศไทยกลับให้ความสำคัญในการลงโทษทางอาญาและทางแพ่งอย่างเท่าเทียมกัน บทลงโทษทางอาญา เช่น การจำคุก การคุมประพฤติ ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย และกฎหมายอาญาเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการกำหนดขอบเขตพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยง

3. ความเหมือนและความแตกต่างของกฎระเบียบการจัดการเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยงในระดับท้องถิ่น เปรียบเทียบโดยใช้เมืองตัวอย่างดังนี้ 1. กรุงเทพฯ และพัทยา เทียบกับ 4 เทศบาลนครของสาธารณรัฐประชาชนจีน และฮ่องกง และมาเก๊า 2. เชียงใหม่ ลำพูน เทียบกับ กุ้ยหยาง ฝูโจว จี๋หนาน)

3.1 กรุงเทพฯ และพัทยา เทียบกับ 4 เทศบาลนครของสาธารณรัฐประชาชนจีน และฮ่องกงและมาเก๊า

3.1.1 ข้อจำกัดจำนวนสัตว์เลี้ยง: กรุงเทพฯ และพัทยามีการกำหนดจำนวนสัตว์เลี้ยงที่ชัดเจนและเข้มงวด โดยกำหนดตามขนาดพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ของเจ้าของและผู้ครอบครองสัตว์เลี้ยง (สภากรุงเทพมหานคร [สภา กทม.], 2568) ส่วนในเมืองระดับเทศบาลนครของสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น มีข้อกำหนดและควบคุมเฉพาะในเขตควบคุมหลักเท่านั้นที่กำหนดให้แต่ละครัวเรือนเลี้ยงสุนัขได้ไม่เกินหนึ่งตัว แต่ไม่มีข้อจำกัดจำนวนในการเลี้ยงแมวและไม่ได้มีการนำขนาดพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ของเจ้าของสัตว์เลี้ยงมาใช้ในการกำหนดจำนวน ส่วนเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊านั้นไม่พบว่ามีข้อจำกัดด้านจำนวนที่ชัดเจน (Hong Kong Legislative Council [HK LegCo], 1997, 2023a)

3.1.2 การขึ้นทะเบียนและการฉีดวัคซีน: กรุงเทพฯ พัทยา และเมืองเทศบาลนครทั้ง 4 แห่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนสุนัข แต่กรุงเทพฯ และพัทยายังบังคับให้ฝังไมโครชิปในสุนัขและแมว เพื่อสร้างระบบแสดงตัวตนทางดิจิทัล ส่วนเมืองระดับเทศบาลนครของสาธารณรัฐประชาชนจีน จะใช้ระบบออกใบอนุญาตให้เลี้ยงสุนัขและป้ายทะเบียนสุนัขเป็นหลัก การฝังไมโครชิปยังไม่เป็นที่แพร่หลาย เขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฮ่องกง มีการจัดการที่เข้มงวดมากเกี่ยวกับการฝังไมโครชิป การฉีดวัคซีน และการออกใบอนุญาตสำหรับสุนัข

3.1.3 ข้อกำหนดเกี่ยวกับพฤติกรรมสัตว์เลี้ยง: กรุงเทพฯ พัทยา และเมืองเทศบาลนครทั้ง 4 แห่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน ให้ความสำคัญกับการทำความสะอาดมูลสัตว์ การป้องกันไม่ให้สัตว์รบกวนผู้อื่น และการใช้สายจูงเมื่อพาสัตว์ออกนอกสถานที่ แต่กรุงเทพฯ และพัทยาให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์ด้านสภาพแวดล้อมตั้งแต่ต้นทางมากกว่า เช่น การจัดหาที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและถูกหลักสุขอนามัยให้แก่สัตว์เลี้ยง ส่วนเมืองเทศบาล นครของสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญกับการควบคุมพฤติกรรมในพื้นที่สาธารณะมากกว่า เช่น การระบุรายชื่อสถานที่ที่ห้ามนำสุนัขเข้าไปอย่างละเอียด

3.1.4 มาตรการลงโทษ: เมืองระดับเทศบาลนครของสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดระดับค่าปรับที่ชัดเจนตาม "ระเบียบการจัดการการเลี้ยงสุนัข" และให้อำนาจเจ้าพนักงานในการยึดสุนัขที่ก่อให้เกิดความรำคาญในสาธารณะได้ ส่วนเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงนั้นกำหนดให้มีการรับโทษทางอาญาและมีอัตราค่าปรับที่สูงมาก (HK LegCo, 2023a) กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุขเป็นกรอบหลักในการกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือความเดือดร้อนจากสัตว์เลี้ยง (พ.ร.บ.การสาธารณสุขฯ, 2535) โดยบทลงโทษที่บัญญัติไว้ส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของโทษปรับทางการเงินซึ่งมี

อัตราค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล อย่างไรก็ตาม กระบวนการบังคับใช้กฎหมายและการตรวจสอบโดยเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่ยังคงมีบทบาทสำคัญในการยับยั้งและป้องปรามพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

ตารางเปรียบเทียบนโยบายการจัดการเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยง ระหว่างกรุงเทพมหานคร - เมืองพัทยา กับ 4 เมืองโดยตรงภายใต้รัฐบาลกลางและเขตปกครองพิเศษฮ่องกง-มาเก๊าของสาธารณรัฐประชาชนจีน

	ประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา)	สาธารณรัฐประชาชนจีน (ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เทียนจิน ฉงชิ่ง 4 เมืองโดยตรงภายใต้รัฐบาลกลาง และเขตปกครองพิเศษฮ่องกง-มาเก๊า)
ข้อจำกัดจำนวนสัตว์เลี้ยง	มีข้อกำหนดเข้มงวดเกี่ยวกับพื้นที่อยู่อาศัยสำหรับเลี้ยงสัตว์ กำหนดจำนวนสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงได้ตามขนาดพื้นที่บ้าน	พื้นที่ ควบคุมส่วนใหญ่กำหนดให้แต่ละครัวเรือนเลี้ยงสุนัขได้ไม่เกิน 1 ตัว ไม่มีข้อจำกัดจำนวนแมว ขนาดพื้นที่อยู่อาศัยไม่ส่งผลต่อขีดจำกัดจำนวนสัตว์ ฮ่องกงปฏิบัติตามกฎเดียวกัน ส่วนมาเก๊าไม่มีข้อกำหนดชัดเจนเกี่ยวกับจำนวนสัตว์เลี้ยง
การลงทะเบียนวัคซีน และชิปไมโครชิป	บังคับลงทะเบียนสุนัขและแมว บังคับฝังไมโครชิปให้สุนัขและแมว เพื่อสร้างระบบจัดการข้อมูลประจำตัวสัตว์เลี้ยง	บังคับลงทะเบียนและฉีดวัคซีนสำหรับสุนัข บางเมืองนำระบบลงทะเบียนสุนัขและป้ายทะเบียนดิจิทัลมาใช้ การฝังไมโครชิปยังไม่แพร่หลาย ฮ่องกงมีข้อกำหนดเข้มงวดมากสำหรับไมโครชิป วัคซีน และการลงทะเบียนสุนัข ส่วนมาเก๊าไม่มีระบบการฝังชิปที่แพร่หลาย
ข้อกำหนดพฤติกรรมการเลี้ยงในชีวิตประจำวัน	เน้นหลักเกณฑ์ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม	บังคับใช้สายจูงสุนัขขณะออกไปข้างนอก และให้ทำความสะอาดมูลสัตว์อย่างทันท่วงที มีรายชื่อสถานที่สาธารณะที่ห้ามสุนัขเข้าอย่างละเอียด ให้ความสำคัญกับการจัดหาที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและถูกสุขลักษณะให้สัตว์เลี้ยง มีขอบเขตการควบคุมพฤติกรรมสัตว์เลี้ยงในสถานที่สาธารณะกว้างขวางกว่า
กฎหมายพื้นฐานสำหรับการลงโทษ	ใช้พระราชบัญญัติสาธารณสุขเป็นหลักฐานหลักสำหรับการลงโทษ	แต่ละท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานค่าปรับตามระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดการสุนัขของท้องถิ่น กฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายยึดสุนัขที่ก่อให้เกิดความรบกวน ฮ่องกงสามารถใช้บทลงโทษทางอาญาและค่าปรับจำนวนสูงได้

	ประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา)	สาธารณรัฐประชาชนจีน (ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เทียนจิน ฉงชิ่ง 4 เมืองโดยตรงภายใต้รัฐบาลกลาง และเขตปกครองพิเศษ ฮองกง-มาเก๊า)
ลักษณะความเข้มงวดของบทลงโทษ	ใช้การปรับเป็นรูปแบบหลักของการลงโทษ แต่จำนวนค่าปรับค่อนข้างต่ำ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจจะดำเนินการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมาย ใช้การตรวจสอบเพื่อสร้างความยับยั้งและป้องกันปัญหา	แต่ละท้องถิ่นมีมาตรฐานค่าปรับที่ชัดเจน สามารถยึดสุนัขที่ก่อเหตุได้ ฮองกงมีบทลงโทษที่เข้มงวด โดยมีทั้งค่าปรับจำนวนสูงและความรับผิดชอบทางอาญา

ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์จากสภากรุงเทพมหานคร (2568), เมืองพัทยา (2563), Beijing Municipal People's Congress (2003), Shanghai Municipal People's Congress (2016), Tianjin Municipal People's Congress (2012), Chongqing Municipal People's Congress (2023), Hong Kong Legislative Council (1997, 2023a, 2023b) และ Macau Legislative Assembly (2014, 2016)

3.2 เชิงใหม่ ลำพูน เทียบกับ กุ้ยหยาง ฝูโจว จี๋หนาน

3.2.1 กฎระเบียบเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข: กฎระเบียบการจัดการการเลี้ยงสุนัขในเมืองทั้งสามแห่งของสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นมีรายละเอียดมาก กฎระเบียบท้องถิ่นของสาธารณรัฐประชาชนจีนยังกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงสำหรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์ อาทิ การพาสุนัขออกนอกบ้านโดยไม่ใช้สายจูง การละเลยไม่เก็บอุจจาระสัตว์เลี้ยงในพื้นที่สาธารณะ และการปล่อยให้สัตว์เลี้ยงก่อเสียงรบกวนความสงบสุขของชุมชน ยิ่งไปกว่านั้น บางเมืองยังได้นำเครื่องมือการจัดการเชิงนวัตกรรมมาใช้ควบคู่กัน เช่น ระบบ "บัญชีดำเจ้าของสัตว์เลี้ยง" ของเมืองกุ้ยหยาง (Guiyang Municipal People's Congress [GMPC], 2025) และ "ระบบเครดิตทางสังคม" ของเมืองจี๋หนาน (Jinan Municipal People's Congress [JMPC], 2021) ซึ่งเชื่อมโยงพฤติกรรมการเลี้ยงสัตว์กับคะแนนความน่าเชื่อถือของบุคคลในสังคม ส่วนกฎระเบียบเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ในเชิงใหม่และลำพูนนั้นเน้นหลักการด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยมากกว่า โดยให้ความสำคัญกับสุขอนามัยและความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในการเลี้ยงสุนัข ไม่ได้มีการกำหนดพฤติกรรมที่ถือเป็นความผิดอย่างชัดเจนเช่นในเมืองทั้งสามแห่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน

3.2.2 การลงทะเบียนและการฉีดวัคซีน: เมืองทั้งสามแห่งในสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์เลี้ยงต้องนำสัตว์ไปฉีดวัคซีนตามกำหนดเวลาและกำหนดให้มีการต่ออายุใบอนุญาตเพื่อเลี้ยงสัตว์เป็นรายปี เชิงใหม่กำหนดให้ต้องแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง (เทศบาลนครเชิงใหม่ [ทน.เชิงใหม่], 2567) ส่วนลำพูนไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน (เทศบาลนครลำพูน [ทน.ลำพูน], 2540)

3.2.3 มาตรการลงโทษ: เมืองทั้งสามแห่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ กุ้ยหยาง ฝูโจว และจี๋หนาน มีระบบบทลงโทษที่ชัดเจน วัดผลได้ และมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นกลไกหลักในการบังคับใช้กฎหมาย (GMPC, 2025; Fuzhou Municipal People's Congress, 2023; JMPC, 2021) ในทางตรงกันข้าม เมืองต่างๆ ในประเทศไทยอาศัยพระราชบัญญัติการสาธารณสุขเป็นกรอบกฎหมายหลัก ซึ่งมีลักษณะเป็นระบบ

ดั้งเดิมที่พึ่งพาการตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าพนักงานเป็นกลไกหลักในการยับยั้ง การกระทำ ความผิด มากกว่าการกำหนดบทลงโทษที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน

ตารางเปรียบเทียบนโยบายการจัดการเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยง เมืองกุยหยาง จินาน ผู้โจว (สาธารณรัฐประชาชนจีน) เทียบกับ เชียงใหม่ ลำพูน (ไทย)

	สาธารณรัฐประชาชนจีน (กุยหยาง จินาน ผู้โจว)	ประเทศไทย (เชียงใหม่ ลำพูน)
ข้อกำหนดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลี้ยงสุนัข	มีข้อกำหนดที่ละเอียดอ่อน ระบุพฤติกรรมละเมิดกฎหมายการเลี้ยงสุนัขหลายประเภทอย่างชัดเจน บางเมืองได้คิดค้นระบบบัญชีดำเจ้าของสัตว์เลี้ยง และระบบคะแนนเครดิตการเลี้ยงสุนัข โดยเชื่อมโยงพฤติกรรม การเลี้ยงสัตว์เข้ากับชื่อเสียงทางสังคมส่วนบุคคล	ข้อกำหนดค่อนข้างเรียบง่าย ไม่ได้กำหนดพฤติกรรมละเมิดกฎหมายเฉพาะเจาะจงอย่างชัดเจน ข้อห้ามสำคัญคือ การพาสุนัขออกไปโดยไม่ใช้สายจูง และการไม่ทำความสะอาดมูลสัตว์ เน้นการป้องกันปัญหาล่วงหน้าจากสภาพแวดล้อมการเลี้ยงเพื่อลดปัญหาสัตว์รบกวน
ข้อกำหนดด้านการลงทะเบียนและวัคซีน	บังคับให้เจ้าของสัตว์ฉีดวัคซีนให้สัตว์เลี้ยงตามกำหนด และดำเนินการและต่ออายุใบอนุญาตเลี้ยงสุนัขอย่างทันท่วงที	เชียงใหม่: ต้องยื่นเอกสารการเลี้ยงสัตว์ทุกปี ลำพูน: ไม่มีข้อกำหนดการลงทะเบียนยื่นเอกสารที่เข้มงวดและชัดเจน
กลไกการลงโทษและการบังคับใช้กฎหมาย	มีระบบการลงโทษที่สมบูรณ์ มีข้อกำหนดการลงโทษที่ชัดเจนเฉพาะเจาะจง ดำรงเป็นหน่วยหลักในการบังคับใช้กฎหมาย สามารถนำมาตรการลงโทษไปปฏิบัติได้จริง	ใช้พระราชบัญญัติสาธารณสุขเป็นกรอบกฎหมาย มีมาตรฐานค่าปรับเชิงปริมาณที่ชัดเจนน้อย ส่วนใหญ่อาศัยการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อสร้างความยับยั้ง จังหวัดลำพูนเน้นการจัดการเชิงป้องกันล่วงหน้า
จุดเน้นของการจัดการ	อาศัยระเบียบข้อบังคับท้องถิ่นที่สมบูรณ์ มีบทลงโทษหลังเกิดเหตุที่ชัดเจน ควบคุมพฤติกรรมสัตว์เลี้ยงในสถานที่สาธารณะให้เป็นระเบียบ	เน้นการควบคุมสภาพแวดล้อมที่เป็นต้นเหตุให้ความสำคัญกับการป้องกันปัญหาก่อนเกิดเหตุ แต่ข้อกำหนดรายละเอียดการลงโทษยังไม่สมบูรณ์

ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์จาก Guiyang Municipal People's Congress (2025), Fuzhou Municipal People's Congress (2023), Jinan Municipal People's Congress (2021), เทศบาลนครเชียงใหม่ (2567) และเทศบาลนครลำพูน (2540)

โดยสรุป เมืองกุยหยาง ผู้โจว และจินานของสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรลุประสิทธิผลในการจัดการพฤติกรรม การเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่สาธารณะผ่านกฎระเบียบที่ครอบคลุมและบทลงโทษที่เป็นรูปธรรม ขณะที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูนของไทยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงป้องกันด้วยการควบคุมสภาพแวดล้อม การเลี้ยงสัตว์อย่างเข้มงวด เพื่อลดปัญหาความเดือดร้อนรำคาญก่อนที่จะเกิดขึ้น ทั้งสองแนวทางต่างมีจุดแข็งและความเหมาะสมแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละพื้นที่

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายได้ว่า งานวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างในนโยบายการจัดการสัตว์เลี้ยงระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทยนั้น มาจากความแตกต่างในระบบการเมือง การแบ่งเขตการปกครอง และระดับเทคโนโลยีสารสนเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งอาศัยระบบรวมศูนย์และเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้สามารถกำหนดนโยบายได้อย่างเป็นเอกภาพและปรับใช้ในระดับท้องถิ่นได้อย่างยืดหยุ่น ส่งผลให้ระบบการกำกับดูแลมีประสิทธิภาพ ส่วนไทยซึ่งใช้กรอบกฎหมายหลายระดับ มีความสามารถในการปรับตัวในระดับท้องถิ่นสูง แต่มีจุดอ่อนในด้านการบังคับใช้กฎหมาย การเปรียบเทียบนโยบายของทั้งสองประเทศเผยให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละระบบ และสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการปรับปรุงนโยบายในอนาคตของทั้งสองประเทศได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ศึกษาใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อเปรียบเทียบนโยบายการจัดการเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยง ผลการศึกษานั้นสะท้อนให้เห็นว่าทั้งสองประเทศต่างมีแนวทางในการควบคุมดูแลและจัดการเหตุความรำคาญจากสัตว์เลี้ยงที่มีความเหมือนและแตกต่างกันออกไปตามบริบทของแต่ละประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนอาศัยระบบบริหารและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย จึงสามารถจัดการพฤติกรรมสัตว์เลี้ยงในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ประเทศไทยอาศัยความยืดหยุ่นของการบริหารจัดการในระดับท้องถิ่น ประกอบกับการบังคับใช้กฎหมายอาญาเป็นกลไกเสริมในการควบคุมพฤติกรรมเลี้ยงสัตว์เพื่อมุ่งเน้นการควบคุมสภาพแวดล้อมในการเลี้ยงสัตว์ตั้งแต่ต้น แม้ว่านโยบายของทั้งสองประเทศจะมีเป้าหมายร่วมกันในการรักษาสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน และเน้นย้ำความรับผิดชอบต่อเจ้าของสัตว์เลี้ยง แต่มีบริบทในการดำเนินนโยบายที่ต่างกันออกไป จากผลการเปรียบเทียบข้างต้น งานวิจัยนี้จึงเสนอข้อเสนอแนะต่อไปนี้เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงร่วมกัน:

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.1 จัดทำนโยบายและข้อกำหนดในการเลี้ยงแมวอย่างชัดเจน: ในปัจจุบันมีผู้เลี้ยงแมวมากกว่าสุนัข และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในอนาคต ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจึงจำเป็นต้องแก้ไขช่องว่างทางกฎหมายในการจัดการแมวอย่างเร่งด่วน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนควรเรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศไทยและรวมแมวไว้ในหมวดหมู่วัตถุสิ่งของที่ต้องมีการฉีควัคซีนตามกำหนด และบังคับให้มีการลงทะเบียนและฝังไมโครชิประบุตัวตนอย่างเป็นระบบ เพื่อควบคุมโรค เช่น โรคกลาก อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการป้องกันปัญหาการทิ้งและทารุณกรรมสัตว์เลี้ยงได้อีกทางหนึ่ง

1.2 แนวทางการกำหนดจำนวนสัตว์เลี้ยงตามประเภทที่อยู่อาศัย: เมืองต่างๆ ในสาธารณรัฐประชาชนจีนอาจพิจารณาประยุกต์แนวทางของกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา เพื่อแก้ไขปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงในพื้นที่อยู่อาศัยหนาแน่นและพื้นที่เช่าขนาดเล็ก ด้วยการพัฒนาเกณฑ์การจำกัดจำนวนสุนัขและแมวที่อิงตามประเภทและขนาดของที่อยู่อาศัย แทนการใช้นโยบายจำกัดหนึ่งตัวต่อครัวเรือนอย่างเดียว แนวทางดังกล่าวจะช่วยลดโอกาสเกิดปัญหาการรบกวนผู้อยู่อาศัยได้ตั้งแต่ต้นเหตุ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย

2.1 การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อทางกฎหมายของเจ้าของสัตว์เลี้ยง: ประเทศไทยควรศึกษาแนวทางกฎระเบียบท้องถิ่นของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อปรับปรุง รวมถึงการกำหนดบทลงโทษที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นสำหรับพฤติกรรมก่อความรำคาญต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเลี้ยงสัตว์ ในขณะเดียวกัน

ควรมีการกำหนดความรับผิดชอบและอำนาจของหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน โดยให้มีการบูรณาการร่วมมือกันระหว่างหลายหน่วยงาน เช่น ตำรวจ เทศบาล ประเทศไทยสามารถเรียนรู้แนวทางการให้คะแนนเครดิตเจ้าของสัตว์เลี้ยงการลงโทษโดยการยึดสัตว์เลี้ยง และการห้ามเลี้ยงสัตว์ตลอดชีวิตของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันพฤติกรรมเลี้ยงสัตว์ที่ไม่เหมาะสม

2.2 การเร่งดำเนินการพัฒนาระบบอัจฉริยะในการจัดการสัตว์เลี้ยง: ประเทศไทยควรเร่งจัดตั้งฐานข้อมูลการจัดการสัตว์เลี้ยงแห่งชาติแบบครบวงจร โดยอาศัยการนำโมโครชิปมาใช้กันอย่างแพร่หลาย เพื่อลดอุปสรรคด้านข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ และควรนำประสบการณ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนมาปรับใช้ เช่น การบังคับใช้กฎหมายผ่านมือถือและการจดจำด้วยระบบ AI รวมถึงการศึกษาความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงพฤติกรรมเลี้ยงสัตว์กับระบบเครดิต เพื่อยกระดับการกำกับดูแลจากการตรวจสอบตัวตนขั้นพื้นฐานไปสู่การบริหารจัดการเชิงอัจฉริยะ แบบครบวงจรที่มีความแม่นยำและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยสรุปแล้ว สาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทยต่างมีจุดแข็งและความท้าทายที่แตกต่างกันในการจัดการปัญหาที่เกิดจากสัตว์เลี้ยง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันจะช่วยเสริมศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อนของแต่ละฝ่าย นำไปสู่แนวทางการจัดการสัตว์เลี้ยงที่มีประสิทธิภาพ มีมนุษยธรรม และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างมนุษย์และสัตว์ในบริบทของสังคมเมือง

เอกสารอ้างอิง

- กรมปศุสัตว์. (2564). *แนวทางการจัดการเหตุรำคาญจากสัตว์เลี้ยง*. สืบค้นจาก <https://www.dld.go.th/webnew/> (11 มิถุนายน 2569)
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. (n.d.). ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>
- ประมวลกฎหมายอาญา. (n.d.). ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th> (10 กุมภาพันธ์ 2569)
- สภากรุงเทพมหานคร. (2568). *สรุปสาระสำคัญ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2567*. สืบค้นจาก <https://bmc.go.th/wpcontent/uploads/2025/04/สรุปสาระสำคัญ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร-เรื่อง-การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์-พ.ศ.-2567>. (10 กุมภาพันธ์ 2569)
- เมืองพัทยา. (2563). *การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัขและแมว*. สืบค้นจาก https://www.pattaya.go.th/wp-content/uploads/2020/07/control_c_and_d.pdf. (8 พฤษภาคม 2569)
- เทศบาลนครเชียงใหม่. (2567). *เทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่ เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2567*. สืบค้นจาก <https://www.cmcity.go.th/Viewpdf/26615/เทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่-เรื่อง-การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์-พ.ศ.-2567>. (10 มกราคม 2569)
- เทศบาลนครลำพูน. (2540). *เทศบัญญัติเทศบาลนครลำพูน เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์*. สืบค้นจาก <https://lamphuncity.go.th/wp-content/uploads/2017/12/manual31.pdf>
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. (2535). ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th> (11 มิถุนายน 2569).

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535. (2535).
 ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>. (11 มิถุนายน 2569)

Animal Epidemic Prevention Law of the People's Republic of China. (2021). National People's Congress. Retrieved from <http://www.npc.gov.cn/npc/c30834/202104/9d8b6c2e8f6f4b7b9c4f5a6e7d8c9a01.shtml>

Bangkok Metropolitan Administration. (1992). *Public Health Act B.E. 2535 (1992)*.
<https://ratchakitcha.soc.go.th>

Beijing Municipal People's Congress.(2003). *Beijing Municipal Regulations on Dog Owner Ship* (北京市养犬管理规定).
https://www.beijing.gov.cn/zhengce/dfxfg/201905/t20190522_56547.html

Chongqing Municipal People's Congress.(2023). *Chongqing Municipal Dog Management Regulations*(重庆市养犬管理条例).
https://www.cqrd.gov.cn/site/article/1211429961128235008/web/content_1211429961128235008.html

Civil Code of the People's Republic of China. (2020). National People's Congress. Retrieved from <http://www.npc.gov.cn/npc/c30834/202005/3d4b5c6e7f8a9b0c1d2e3f4a5b6c7d8e.shtml>

Fuzhou Municipal People's Congress. (2023). *Fuzhou Urban Dog Management Regulations* (福州市城市养犬管理条例). <http://www.fuzhou.gov.cn/zgfzzt/zcfg/>

Guiyang Municipal People's Congress. (2025). *Guiyang Urban Dog Management Regulations* (贵阳市城镇养犬管理条例). <http://www.guiyang.gov.cn/zwgk/zcfg/szfwj/>

Hong Kong Legislative Council. (1997). *Dogs and Cats Ordinance*.
<https://www.elegislation.gov.hk/hk/cap167!zh-Hant-HK>

Hong Kong Legislative Council. (2023a). *Dangerous Dogs Regulations*.
<https://www.hkliv.hk/tc/legis/reg/167D>

Hong Kong Legislative Council. (2023b). *Public Cleanliness and Disturbance Prevention Regulations*. <https://www.hkliv.hk/en/legis/reg/132BK>

Hong Kong Special Administrative Region. (n.d.). *Rabies Ordinance (Cap. 421)*.
<https://www.elegislation.gov.hk/hk/cap421>

Jinan Municipal People's Congress. (2021). *Jinan Civilized Dog Raising Management Regulations* (济南市文明养犬管理条例). <http://www.jinan.gov.cn/art/>

Macau Legislative Assembly. (2016). *Animal Protection Law (Lei n.º 5/2016)*.
https://bo.io.gov.mo/bo/i/2016/33/lei05_cn.asp

Macau Legislative Assembly.(2014). *Law on Prevention and Control of Environmental Noise*.
https://bo.dsaj.gov.mo/bo/i/2014/34/lei08_cn.asp

Pet Industry White Paper of China (Consumption Report). (2025). *Industry statistics report*.

- Public Security Administration Punishments Law of the People's Republic of China. (2012). National People's Congress. Retrieved from <http://www.npc.gov.cn/npc/c30834/201210/1a2b3c4d5e6f7g8h9i0j.shtml>
- Shanghai Municipal People's Congress.(2016). *Shanghai Municipal Dog Management Regulations*(上海市养犬管理条例). <https://cgzf.sh.gov.cn/cmsres/e9/e9bbe7c8213f4b358fcad8df94d9d4ae/29937dbbb9d7469a3333dc4ebf342c53>
- Tianjin Municipal People's Congress.(2012).*Tianjin Municipal Dog Management Regulations* (天津市养犬管理条例). <https://www.tjrd.gov.cn/flfg/system/2012/09/17/010011511.shtml>
- Thai Headlines. (2024). *Bangkok pet control regulations to take effect in 2026*. <https://www.thaiheadlines.com/169658/>
- Yin, W., Zhou, Y., & Liu, H. (2021). Rabies prevention and pet regulation: A comparative study. *Global Health Policies Journal*, 12(1), 88-95.